

Bölüm 2

OYUNCAK BEBEK TERAPİ

Aysun KAZAK¹

GİRİŞ

Bağlanma kuramı; ebeveyn arasındaki bağın işlevini, bağın zarar görmesi sonucunda çocukta gelişen olumsuz durumları incelemektedir. Bireyin diğer kişilerle daha sağlam duygusal ilişkiler kurmasını ve istenmeyen ayrılık ve kayıp sonrasında gelişen depresyon, kaygı, kızgınlık gibi duygusal zorlukları açıklar. Kuramın temelini 1950'lerin sonlarında İngiliz bir psikanalist olan John Bowlby (1907-1990) atmıştır. Bowlby, bağlanma teorisinde bağlanmanın duygusal problemler ve anksiyete ile başa çıkmada kolaylık sağladığını açıklamıştır. İçgüdüsel bir davranış olan bağlanmayı; stres, korku, ayrılık ve güvensizlik gibi durumları tetikleyebileceğini belirtmiştir ^(1,2). Bowlby bağlanma davranışının gelişimini dört başlık altında incelerken büyük bebek veya çocuğun ilk bağlantı objelerinden ayrılmasını üç evrede incelemiştir ^(3,4). Bowlby, çalışmalarında daha çok çocuklar üzerindeki etkilerine odaklanmıştır ⁽¹⁾. Bowlby' nin bağlanma teorisi üzerine yaptığı çalışmalar oyuncak bebek terapinin ilham kaynağı olmuştur ^(1,2). Miesen (1993), Bowlby' nin teorisine paralel yönde demanslı hastalarda aileyi de kapsayan görüşü savunmuştur. Aile kapsamlı bu görüşün çok önemli olduğunu belirten Miesen, demanslı hastalarda tanıdık birinin hastayı desteklemesi hastalardaki güven duygusunu artırdığını savunmuştur. Stephens ve ark. (2012); kayıp, ayrılık ve güvensizliğin bağlanma teorisinin teması olduğunu ve bu duyguları bazı açılardan herkesin yaşayabileceğini belirtmişlerdir. Özellikle, temeli çok öncelere dayanan ve Winnicott (1953) tarafından kanıtlanan bağlanma teorisi, çocuklarda kendini ilk olarak bakıcılarından ayrıldığında göstermektedir. Zamanla bu geçiş nesnelere yerini sıklıkla battaniye, yumuşak oyuncaklar ve tekrarlanan kelimelere bırakarak devam etmektedir. Belirsizlik döneminde geçiş kavramı ve uygulaması demanslı hastalara dayanak noktası olmasına rağmen demanslı hastalarda bununla ilgili sınırlı deneysel çalışma yer almaktadır. Bu nedenle oyuncak bebek terapinin onaylanması, karmaşık görünmektedir. Ancak Wincott (1953), Bowlby (1969) ve Miesen (1993) bağlanma teorisi ve fikrini olgunlaştırmıştır. Wincott

¹ Gümüşhane Üniversitesi SHMYO Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü Diyaliz Programı, aysn1108@gmail.com

KAYNAKÇA

1. Mitchell G. Applying pharmacology to practice: The case of dementia', Nurse Prescribing. 2013;11(4):185-190.
2. Alantar Z., &Maner F. Bağlanma kurami açısından yeme bozukluklari/ Eating disorders in the context of attachment theory. Anadolu Psikiyatri Dergisi. 2008;9(2):97-9.
3. Waters E, Posada G, Crowell JA, Lay K.L. The development of attachment: From control system to working models. *Psychiatry*. 1994;57(1):32-42.
4. Ward A, Ramsay R, Treasure J. Attachment research in eating disorders. British Journal of Medical Psychology, 2000;73(1):35-51.
5. Andrew A. The ethics of using dolls and soft toys in dementia care. Nursing and Residential Care. 2006;8(9):419-421.
6. Subramanian B, Parsons H, Finner P,Townsend R. Empathydolls: are they a source of cross-contamination between patients?. *Journal of Hospital Infection*. 2014;87(1):50-53.
7. Ellingford J, Mackenzie L, Marsland L. Using dolls to alter behaviour in patients with dementia. *Nurs Times*. 2007;103(5):36-7.
8. Mackenzie L, James I. A. Morse R. Mukaetova-Ladinska E, Reichelt F.K. A pilot study on the use of dolls for people with dementia. *Age and ageing*. 2006;35(4):441-444.
9. Mitchell G. And O'Donnell H. The therapeutic use of doll therapy in dementia. British Journal of Nursing, 2013;22(6):329-334.
10. James I.A. et al. Doll use in care homes for people with dementia. International Journal of Geriatric Psychiatry, 2006; 21(11);1093-1098.
11. Cantarella A, Borella E, Faggian S, Navuzzi A, De Beni R. Using dolls for therapeutic purposes: A study on nursing home residents with severe dementia. International Journal Of Geriatric Psychiatry. 2018;33(7):915-925.
12. Cohen-MJ, Thein K, Dakheel Ali M, Regier NG, Marx MS. The value of social attributes of stimuli for promoting engagement in persons with dementia. *J NervMent Dis*.2010;198(8):586.